

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2822-2268>

Ягунов Д. В., Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПЕНІТЕНЦІАРНА ПОЛІТИКА КРАЇН АЗІЇ У ХХІ СТОЛІТТІ (УЗАГАЛЬНЕННЯ ПОКАЗНИКІВ В'ЯЗНИЧНОГО НАСЕЛЕННЯ)

Ця стаття є продовженням авторського дослідження проблематики соціального контролю у ХХІ столітті, у центрі якого перебуває категорія паноптично-карцерної держави.

У статті автор продовжує аналіз окремих аспектів пенітенціарної політики країн Азії наприкінці ХХ століття – початку ХХІ століття, де актуальність відповідного дослідження обумовлена подальшим зростанням в'язничного населення як на глобальному рівні, так і на рівні окремих регіонів.

Структура статті обумовлена потребами проаналізувати як організаційно-правові аспекти, так і політичні аспекти функціонування пенітенціарних систем Азії. Окремі країни цього регіону нами аналізувалися раніше, проте крізь призму впливу релігійно-культурного чинника на природу та характеристику пенальності. Відтак дослідження пенітенціарних систем та відповідних трендів в'язничного населення Індонезії, Малайзії та Мальдівських островів нами було проведено у рамках дослідження мусульманської пенальності як комплексного політично-правового явища. Так само, у цій статті не аналізуються країни Азії, які в минулому були складовими СРСР, в силу того, що, як на думку автора, їх потрібно аналізувати окремо, крізь призму радянської пенальності та її наслідків.

У цілому пенітенціарні системи країн Азії характеризуються різними показниками в'язничного населення та, відповідно, демонструють різні тенденції розвитку.

Так, багато країн Азії характеризується стабільністю за абсолютними й відносними показниками в'язничного населення, хоча загальна кількість ув'язнених в тій чи іншій країні Азії може сягати надзвичайно високого рівня.

При цьому окремі країни Азії, навпаки, демонструють невпинне зростання як загальної кількості ув'язнених, так і зростання за показником *incarceration rate*, обумовлюючи більш ніж суттєвий внесок до глобальної кількості ув'язнених.

Головним висновком у цьому контексті є те, що, на перший погляд, вельми позитивні характеристики пенітенціарних систем країн Азії у вигляді низького *incarceration rate* абсолютно не гарантують належного фінансування пенітенціарних установ, відсутності переповнення пенітенціарних установ та належного дотримання прав людини.

Більше того, переповнення пенітенціарних установ у країнах Азії – це перманентна проблема, яка абсолютно не може виправдовуватися за європейськими стандартами ані відсутністю належного фінансування пенітенціарних систем, ані відсутністю належної кількості пенітенціарних установ як такої.

Крім того, наявність у багатьох країнах Азії покарання у вигляді смертної кари вже само по собі є показником пунітивної спрямованості державного управління національними пенітенціарними системами та національними системами кримінальної юстиції в цілому.

Ключові слова: Азія, пенітенціарна система, кримінальні покарання, пенітенціарна політика, показники в'язничного населення, країни Азії, права людини у пенітенціарній системі, смертна кара, переповнення пенітенціарних установ.

Вступ

Ця стаття є продовженням авторського дослідження проблематики соціального контролю у ХХІ столітті, у центрі якого перебуває категорія паноптично-карцерної держави, функції якої зводяться до максимального соціального контролю та забезпечуються різновекторними політиками, серед яких – пенітенціарна.

У статті автор продовжує аналіз окремих аспектів пенітенціарної політики країн Південно-Східної Азії наприкінці ХХ століття – початку ХХІ століття, де актуальність відповідного дослідження обумовлена подальшим зростанням в'язничного населення як на глобальному рівні, так і на рівні окремих регіонів.

Ця стаття базується на статистичних даних порталу *World Prison Brief* (www.prisonstudies.org).

Структура цієї статті обумовлена потребами проаналізувати як організаційно-правові аспекти, так і політичні аспекти функціонування пенітенціарних систем Азії.

Окремі країни цього регіону нами аналізувалися раніше, проте крізь призму впливу релігійно-культурного чинника на природу та характеристику пенальності (Ягунов, Д. (2022). *Пенітенціарна політика мусульманських країн ххІ століття крізь призму соціального контролю. European Political and Law Discourse, Vol. 9, Issue 5. P.14-59*). Відтак дослідження пенітенціарних систем та відповідних трендів в'язничного населення Індонезії, Малайзії та Мальдівських островів нами було проведено у рамках дослідження мусульманської пенальності як комплексного політично-правового явища.

Так само, в статті не аналізуються країни азіатські країни, які в минулому були складовими СРСР в силу того, що, як на думку автора, їх потрібно аналізувати окремо, крізь призму радянської пенальності та її наслідків.

Відомче підпорядкування

В аспекті відомчого підпорядкування пенітенціарні системи країни Азії демонструють різноманіття, яке наочно доводить те, що європейський стандарт щодо заборони підпорядкування в'язниць відомству національної безпеки або відомству внутрішніх справ не є таким для країн Азії, а тому у країнах Азії поширені випадки підпорядкуванні пенітенціарних систем відомству внутрішніх справ або відомству національної безпеки.

Так, міністерства внутрішніх справ відповідають за пенітенціарні установи у таких країнах як Камбоджа, М'янма, Непал, Сінгапур.

Національні міністерства громадської безпеки відповідають за пенітенціарну систему у Північній Кореї, Лаосі, В'єтнамі.

У той же час міністерства юстиції здійснюють державне управління пенітенціарними системами у Південній Кореї, Монголії, Шрі Ланці, Тайвані, Тайланді.

У Китаї існує подвійне підпорядкування пенітенціарної системи, де Міністерство юстиції відповідальне за засуджених ув'язнених, а Міністерство громадської безпеки – за «довирокових» ув'язнених та осіб, які перебувають в адміністративному ув'язненні.

На Філіппінах відомство внутрішніх справ (*Department of Interior and Local Government*) відповідальне за управління системою слідчих ізоляторів та установ для відбування вироку до нетривалого позбавлення волі. Відомство юстиції (*Department of Justice*) відповідальне за функціонування національних в'язниць, де відбувають засуджені особи покарання на строк понад 3-х років. Щодо установ для неповнолітніх, то відповідними установами опікується *Department of Social Welfare & Development*.

Показники в'язничного населення

Щодо показників в'язничного населення, то вони представлені наступним чином.

Китай

Станом на грудень 2018 року в пенітенціарних установах Китаю перебувало 1690 тис. засуджених ув'язнених (Пис. 1). Крім того, за даними Верховної народної прокуратури КНР, окрім засуджених у місцях несвободи ще понад 650 тис. осіб утримувалися у центрах ув'язнення. Відтак в цілому станом на 2018 рік у місцях несвободи КНР перебувало понад 2340 тис. осіб.

Крім того, у засобах масової інформації повідомляється, що близько мільйона мусульман-уйгурів утримуються в таборах у провінції Сінцзян, проте в силу секретності вказаних даних надійні статистичні показники відсутні.

Станом на 2018 рік *incarceration rate* становив приблизно 119 ув'язнених на 100 тис. населення, проте вказаний показник рахувався лише на підставі даних про засуджених ув'язнених. Відповідно, загальна кількість приблизно у 2340 тис. ув'язнених автоматично підвищує показник до рівня приблизно у 165 ув'язнених на 100 тис. населення.

Динаміка показників в'язничного населення Китаю подано на діаграмі нижче (Пис. 1).

У цілому можна зазначити, що останні тридцять років загальна кількість ув'язнених у Китаї поступово зростала (Пис. 1), проте з огляду на зростання загальної кількості населення після різкого зростання *incarceration rate* у 1994 році та згодом у 2000 році, у КНР спостерігається доволі стабільні відносні показники в'язничного населення (Пис. 2).

Виняток може становити падіння *incarceration rate* у 2015 році з подальшим відновленням до рівня 2002 – 2012 рр. (Пис. 2).

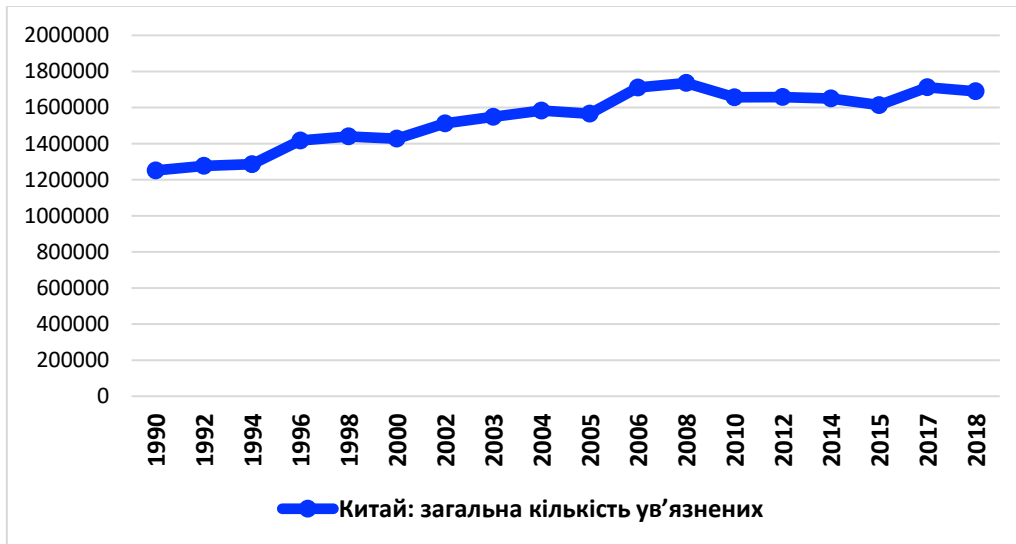

Рис. 1. Китай: загальна кількість ув'язнених

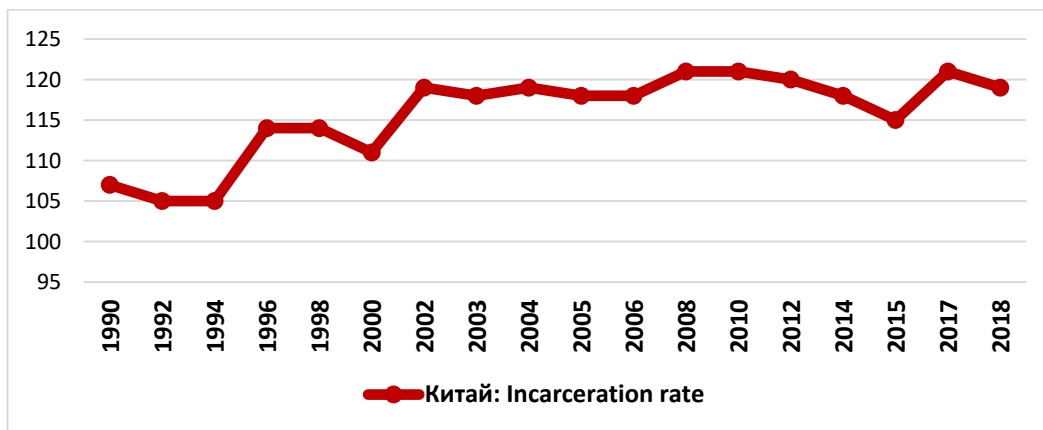

Рис. 2. Китай: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Наразі відсутня інформація щодо офіційного та фактичного рівнів наповнення пенітенціарних установ, проте за даними Міністерства юстиції КНР усі засуджені ув'язнені утримуються у 683 в'язницях, включаючи 41 реформаторій для неповнолітніх.

Гонконг

В силу політичних факторів та адміністративно-територіального устрою Китаю окремо традиційно виділяється пенітенціарна система Гонконгу, за яку відповідає окремий Уряд зазначеного адміністративного регіону.

Історія пенітенціарної системи Гонконгу є давньою, і першу пенітенціарну установа сучасного типу було відкрито ще у 1848 році, а 1894 року було здійснене останнє публічне покарання. Більше того, не можна не відзначити, що ще у 1920 році поліція була відділена від в'язниці та було засновано відповідний Департамент в'язниць, у 1932 році було відкрито першу в'язницю для осіб жіночої статі.

Щодо альтернативних покарань, то Китай не відставав від загальноєвропейських та американських трендів декарцерації суспільства, де у 1938 році було засновано службу пробації.

У 1946 році було засновано перший реформаторій для дітей чоловічої статі, де утримувалися правопорушники у віці від 8 до 16 років.

У 1966 році було введено мораторій на застосування смертної кари.

У 1979 році було створено Відділ з розгляду скарг у складі пенітенціарної служби.

Станом на грудень 2021 року у пенітенціарних закладах Гонконгу утримувалося 7867 ув'язнених (включаючи «довирокових»), що складало 106 ув'язнених на 100 тис. населення. При цьому частка «довирокових ув'язнених складала 30,2% (станом на середину 20212 року).

Всього в регіоні функціонувало станом на 2018 рік 24 установ з офіційним лімітом на рівні 11220 одиниць, що становило наповнення на рівні 74%.

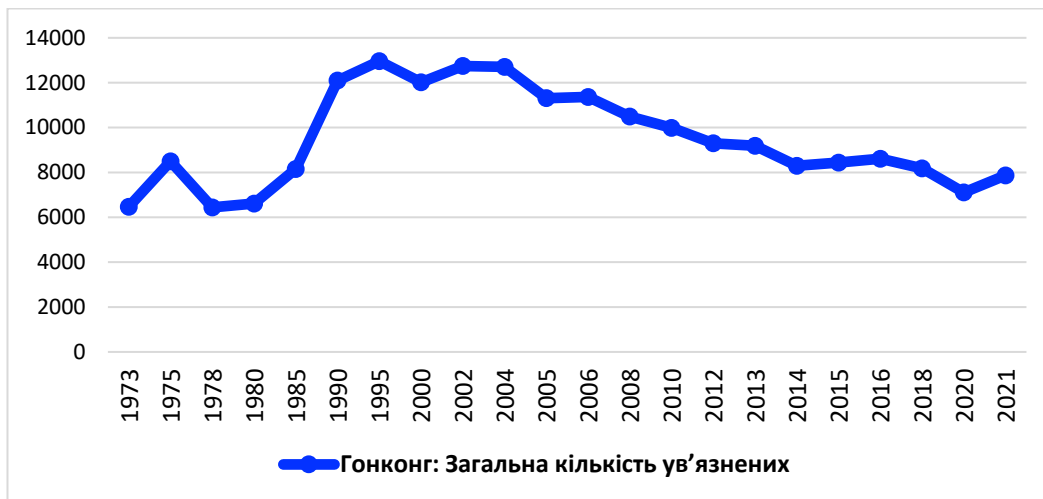

Рис. 3. Гонконг: загальна кількість ув'язнених

Як можна зробити висновок, з середини 1990-х років загальна кількість ув'язнених у Гонконзі поступово зменшується (Рис. 3). Таке само, з початку 1990-х років зменшуються і відносні показники в'язничного населення (Рис. 4).

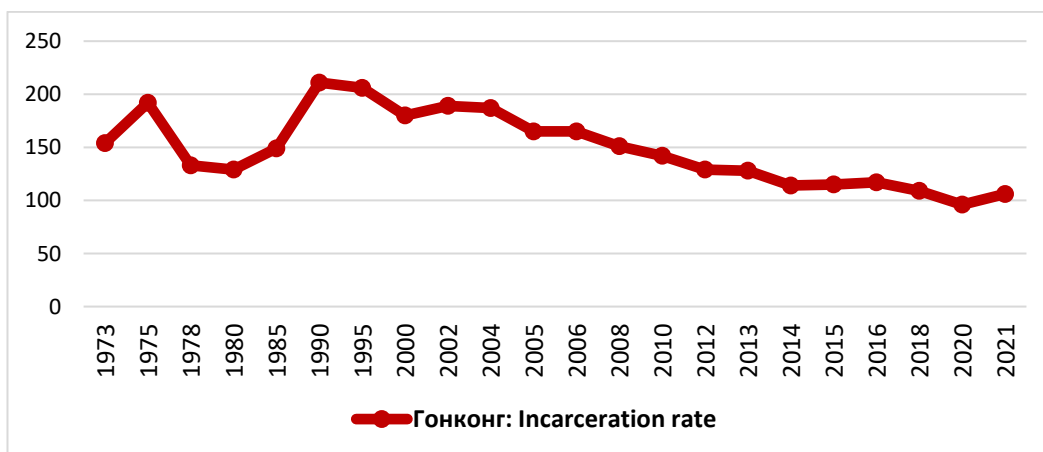

Рис. 4. Гонконг: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Окремою тенденцією, на яку доцільно звернути увагу, це збільшення частки «довирокових» ув'язнених у структурі в'язничного населення Гонконгу. Так, у 2000 році частка «довирокових» ув'язнених становила 10,4%, у 2005 році – 10,5%, у 2010 році – 13,7%, то у 2019 році вказана частка досягла рівня 24,5%.

Смертна кара в Гонконзі була офіційно скасована 23 квітня 1993 року на підставі Указу про злочини (з поправками) 1993 року. До того смертна кара була звичайним вироком з моменту заснування колонії Гонконгу, наприклад, за такі злочини, як вбивство, викрадення людей і піратство. Остання страта в Гонконзі була виконана 16 листопада 1966 року, коли *Wong Kai-Kei* у віці 25 років, був повішений у в'язниці Стенлі.

Тайвань

Станом на 2015 рік пенітенціарна система Тайваню складалася з 49 закритих установ різного типу та профілю (24 в'язниці, 12 слідчих ізоляторів, 2 слідчих ізоляторів для неповнолітніх, 2 виправні школи для неповнолітніх, 2 виховні школи для неповнолітніх, 3 професійно-технічних заклади, 4 центр для осіб з наркотичною залежністю).

При офіційному ліміті у 54949 місць пенітенціарна система Тайваню була заповнена на 114,8%.

При цьому станом на серпень 2022 року у пенітенціарних закладах утримувалося 55463 особи, що становило 236 ув'язнених на 100 тис. населення.

Говорячи про показники в'язничного населення, перші двадцять років нового тисячоліття принесли стабільність до кількості ув'язнених з подальшим збільшенням кількості ув'язнених до рівня 1990-х років (Рис. 5). Причому частка «довирокових» ув'язнених складала всього-на-всього 4,3%.

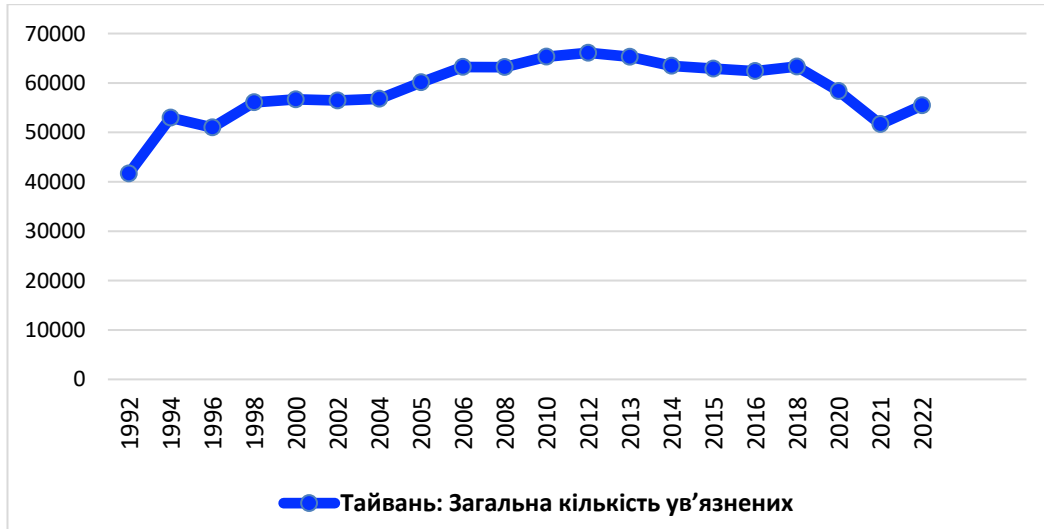

Рис. 5. Тайвань : загальна кількість ув'язнених

Відносні показники в'язничного населення графічно майже не відрізняються від абсолютних показників і відображають перманентну стабільність пенітенціарної системи Тайваню упродовж останніх 30-ти років (Рис. 6).

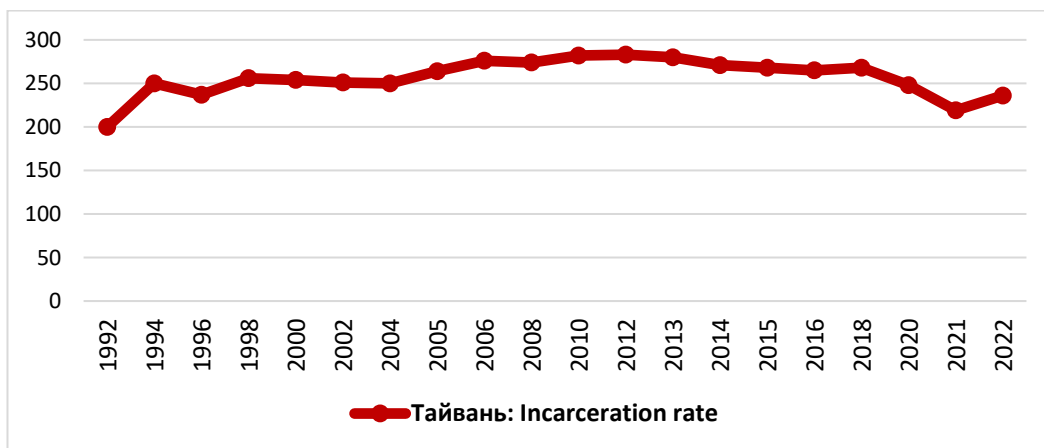

Рис. 6. Тайвань: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Частка «довирокових» ув'язнених за останні роки поступово знижується: 2000 рік – 10%, 2005 рік – 10,6%, 2010 рік – 7,7%, 2015 рік – 5,9%, 2019 рік – 4,4%.

Водночас доцільно зауважити, що до 2000 року на Тайвані був відносно високий рівень страт, коли ще діяли суворі закони щодо смертної кари. Однак суперечливі судові справи в 1990-х роках і зміна ставлення офіційних осіб до скасування смертної кари призвели до значного зниження кількості страт: лише три у 2005 році та жодної в період з 2006 по 2009 роки. Всього за період 2000 – 2009 рр. Верховний Суд Тайваню затвердив смертні вироки для 93 осіб, а у 2010 році виконання смертних вироків було відновлено.

Камбоджа

Станом на липень 2021 року у пенітенціарних установах Камбоджі утримувалося 39 тис. ув'язнених (включаючи «довирокових»), що становило приблизно 229 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 7, Рис. 8).

Частка «довирокових» ув'язнених у Камбоджі є достатньо високою та складає 34,7%.

Камбоджа є державою, пенітенціарна система якої характеризується суттєвим переповненням пенітенціарних установ. Так, станом на липень 2021 року в 29 установах з лімітом у 11 тис. місць утримувалося, як вже зазначалося вище, 39 тис. ув'язнених, що обумовлювало фактичне наповнення на рівні 354,5%

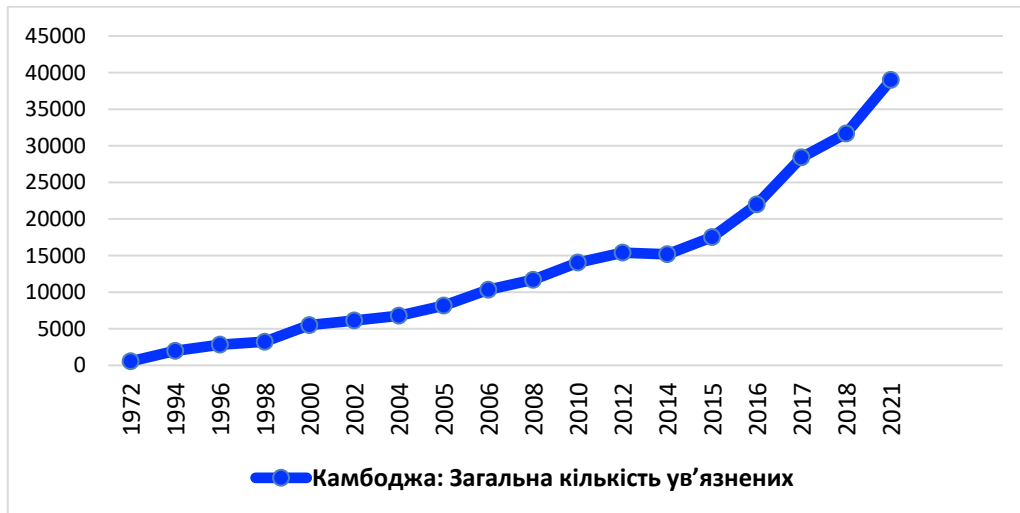

Рис. 7. Камбоджа: загальна кількість ув'язнених

Зважаючи на особливості історичного розвитку Камбоджі у другій половині ХХ століття, є очевидним, що показники в'язничного населення у Камбоджі не можуть аналізуватися окремо від сутності та наслідків режиму червоних кхмерів, який було фактично припинено після їх поразки та витіснення червоних кхмерів у 1979 році з більшості районів Камбоджі.

Зважаючи на сутність політичного режиму та відповідний геноцид, що мав місце у країні та призвів до загибелі від 1,5 до 3 млн. осіб, можна зробити припущення, що потреби у наявності пенітенціарної системи як такої не було в принципі. Лише після 1998 року у Камбоджі розпочався невпинний процес збільшення загальної кількості ув'язнених, який, тим не менш, одразу ж набрав ознак негативного соціального явища з огляду на занадто стрімкі тенденції зростання в'язничного населення в країні.

Відповідно, як можна спостерігати, історія показників в'язничного населення Камбоджі після повалення режиму червоних кхмерів – це історія перманентного зростання як загального в'язничного населення, такі і показника *incarceration rate* (Рис. 7, Рис. 8).

Рис. 8. Камбоджа: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

На додаток до зростання в'язничного населення можна вказати й на тенденцію зростання частки «довирокових» ув'язнених у загальній структурі в'язничного населення.

Так, у 2000 році частка складала 35,8%, у 2005 році – 29,8%, у 2010 році – 31,9%, у 2015 році – 69,1%. Проте у 2018 році вказана частка досягла рівня 71,9%, що свідчить про пунітивну спрямованість системи кримінальної юстиції в цілому.

Смертну кару в Камбоджі було заборонено у 1989 році. Як наслідок, Камбоджа є однією з двох країн АСЕАН (інша – Філіппіни), які скасували смертну кару. Стаття 32 Конституції Камбоджі містить пряму заборону на застосування смертної кари: «*Capital punishment is prohibited*».

Північна Корея

Дослідження пенітенціарної системи Північної Кореї ризикує бути максимально складним в силу особливостей політичної устрою цієї країни та відповідного політичного режиму, пов'язаного з тотальною секретністю, що охоплює усі сфері громадського та політичного життя.

Офіційно наразі лише відомо, що за пенітенціарну систему Північної Кореї відповідає Міністерство громадської безпеки в особі Управління виправних установ.

За даними Держдепартаменту США станом на 2016 рік в'язничне населення Північної Кореї становило від 80 тис. до 120 тис. осіб., проте кількість закладів та усі інші релевантні характеристики пенітенціарної системи є засекреченими.

Південна Корея

Політична відповідальність за стан справ у пенітенціарній системі Південної Кореї покладено на Міністерство юстиції, у складі якого функціонує Виправна служба Кореї.

Станом на червень 2022 року у пенітенціарних установах Південної Кореї утримувалося 53920 ув'язнених, що становило 105 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 9, Рис. 10).

При цьому частка «довирокових» ув'язнених становила 35,1%.

У складі пенітенціарної системи Південної Кореї на середину 2020 року функціонувало 54 установи з лімітом у 48130 місць, де рівень наповнення установ становив станом 112%.

Рис. 9. Південна Корея: загальна кількість ув'язнених

Щодо тенденцій в'язничного населення Південної Кореї, то необхідно зауважити, що його показники – це приклад умовної стабільності національної пенітенціарної системи як за абсолютними, так і за відносними критеріями (Рис. 9, Рис. 10).

Пенітенціарна система Південної Кореї в частині відсотку «довирокових» ув'язнених характеризується відносною стабільністю, хоча не можна не відзначити те, що сама частка є достатньо великою. Так, у 2000 році вказана частка становила 38,8%, у 2005 році – 33,1%, у 2010 році – 31,8%, у 2015 році – 35,7%, у 2019 році – 35,9%.

Південна Корея зберігає смертну кару як вид покарання, внаслідок чого у 2021 році в Південній Кореї було засуджено до смертної кари 55 осіб. Відповідно до статті 56 КК Південної Кореї смертна кара виконується через повішення: «*The death penalty shall be executed by hanging at a prison*». Проте смертна кара фактично не виконувалася упродовж останніх десяти років, а останнє виконання смертної кари мало місце у 1997 році.

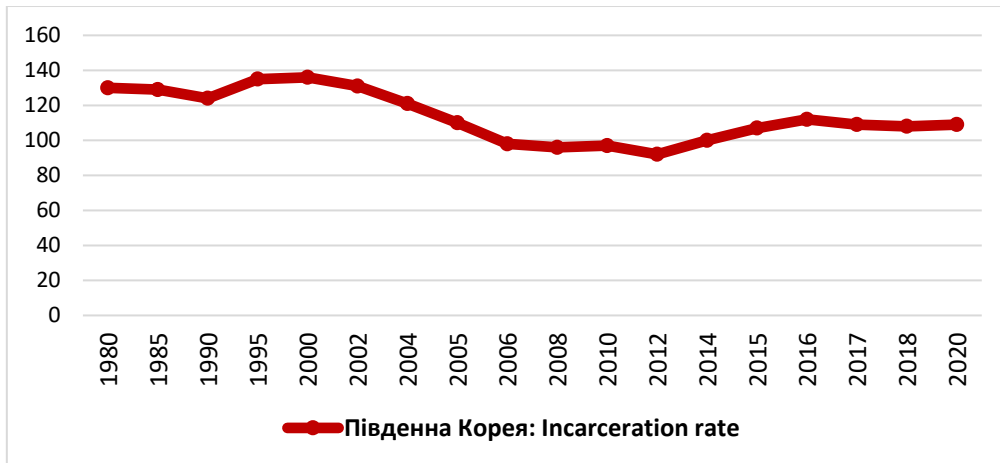

Рис. 10. Південна Корея: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Японія

Станом на травень 2021 року загальна кількість ув'язнених в Японії складала 45715 осіб, що становило *incarceration rate* на рівні 36 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 11, Рис. 12).

При цьому пенітенціарна система Японії характеризувалася вельми малою часткою «довирокових» ув'язнених, що складала 12,4%.

Сама система станом на 2018 рік складалася з 184 установ (70 в'язниці для дорослих, 6 в'язниць для неповнолітніх та 108 слідчих ізоляторів).

Ліміт пенітенціарної системи становив 89310 місць (станом на грудень 2018 року), що обумовлювало фактичне наповнення пенітенціарної системи на рівні 56,6%.

Рис. 11. Японія: загальна кількість ув'язнених

В'язничне населення Японії може служити яскравим прикладом того, наскільки політична ситуація та взагалі зміна політичного режиму може впливати на пенітенціарну політику та показники в'язничного населення в країні.

Так, одразу ж після початку американської окупації Японії у 1945 році відбулося стрімке зростання як загальної кількості ув'язнених, так і відносних показників в'язничного населення (Рис. 11, Рис. 12). Як можна наочно спостерігати на поданих нижче графіках, Японія є єдиною країною в Азії, яка демонструє настільки радикальний приріст в'язничного населення як за абсолютними, так і за відносними показниками.

Водночас, як і загальна кількість ув'язнених, так і *incarceration rate* в Японії різко впали одразу ж після того, як у 1952 році американський окупаційний режим було припинено, і національний японський уряд перебрав на себе всю повноту влади в країні.

Характеристики трендів в'язничного населення в Японії можуть свідчити про без перебільшення унікальність цієї країни для цілей нашого дослідження.

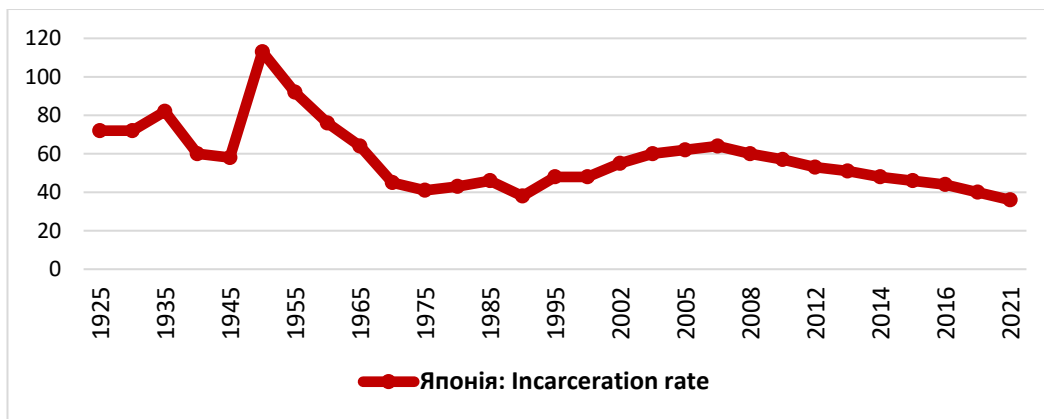

Рис. 12. Японія: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Так, по-перше, Японія надає досліднику офіційну пенітенціарну статистику майже за століття, що надає можливість проаналізувати тенденції в'язничного населення крізь призму вагомих політичних впливів (інтервенція в Китаї, Друга Світова війна, американська окупація тощо).

По-друге, останні 50 років Японія демонструє фактично один й той самі показник в'язничного населення на рівні приблизно 40 ув'язнених на 100 тис. населення, що також свідчить про стабільність японської політичної та правової системи.

Стабільною є пенітенціарна система Японії також і в аспекті частки «довирокових» ув'язнених. Так, у 2000 році вказана частка складала 18,1%, у 2005 році – 13,5%, у 2010 році – 10,9%, у 2015 році – 11%, у 2018 році – 11,3%, у 2021 році – 12,4%.

Смертна кара в Японії є законним покаранням. Відповідно до статті 9 КК Японії, смертна кара відноситься до основних видів покарання. Відповідно до статті 11(1) КК Японії, «*the death penalty is executed by hanging at a penal institution*». З 2000 року в Японії було страчено 118 ув'язнених. Наразі останньою є страта *Tomohiro Kato*, винуватця різанини в Акіхабарі в 2008 році, якого стратили 26 липня 2022 року.

Монголія

Для цілей управління пенітенціарною системою у Монголії у складі Міністерства юстиції створено Генеральну агенцію виконання судових рішень.

Станом на середину 2020 року у 21 установі виконання покарань та 29 слідчих ізоляторах утримувалося 5832 ув'язнених, що складало 183 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 13, Рис. 14). Частка «довирокових» ув'язнених складала 24,3%.

Станом на середину 2020 року офіційний ліміт системи становив 6182 місця, що обумовлювало наповнення системи на рівні 124,4%.

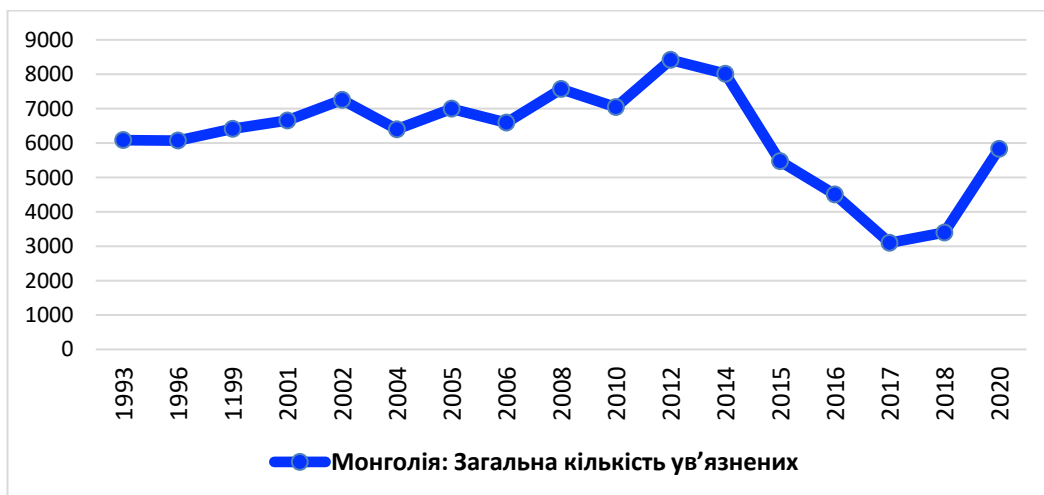

Рис. 13. Монголія: загальна кількість ув'язнених

Абсолютні та відносні показники в'язничного населення графічно є майже однаковими (Рис. 13, Рис. 14).

Тенденції в'язничного населення Монголії свідчать про те, що упродовж тривалого часу (1993 – 2012 рр.) кількість ув'язнених на 100 тис. населення трималася приблизно на одному й тому ж рівні (270 – 300 ув'язнених на 100 тис. населення), після чого станом на 2018 рік кількість ув'язнених на 100 тис. населення скоротилася майже втричі (як порівняти з 2021 роком). Проте вже у 2020 році статистичні дані засвідчили про суттєве зростання в'язничного населення (Рис. 13, Рис. 14).

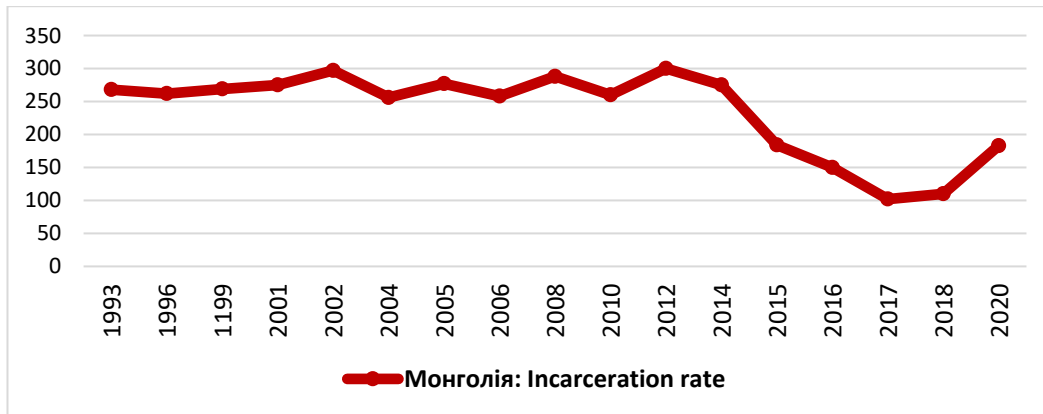

Рис. 14. Монголія: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Так само приблизно у цей же період у Монголії відбулося різке зростання частки «довирокових» ув'язнених. Так, у 2003 році вказана частка становила 20%, у 2005 році – 26,9%, у 2010 році – 22,4%, у 2015 році – 17,6%, у 2018 році – 34,4%, у 2020 році – 24,3%.

Смертна кара у Монголії скасована у 2016 року після попереднього восьмирічного мораторію на її застосування.

Лаос

Управління пенітенціарною системою Лаосу здійснює Департамент в'язниць та реабілітації Міністерства громадської безпеки.

Станом на червень 2018 року у 19 пенітенціарних установах країни нараховувалося 11885 ув'язнених, що становило 166 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 15, Рис. 16). При цьому частка «довирокових» ув'язнених складала понад 67%, що є вельми тривожним показником з огляду на задекларовані цілі реабілітації засуджених.

Рис. 15. Лаос: загальна кількість ув'язнених

Окремі дані щодо тенденція в'язничного населення Лаосу свідчать про перманентне зростання в'язничного населення. Так, за період 2004 – 2018 рр. загальна кількість ув'язнених у цій країні зростає майже у 3 рази, а *incarceration rate* – у 2,4 рази (Рис. 15, Рис. 16).

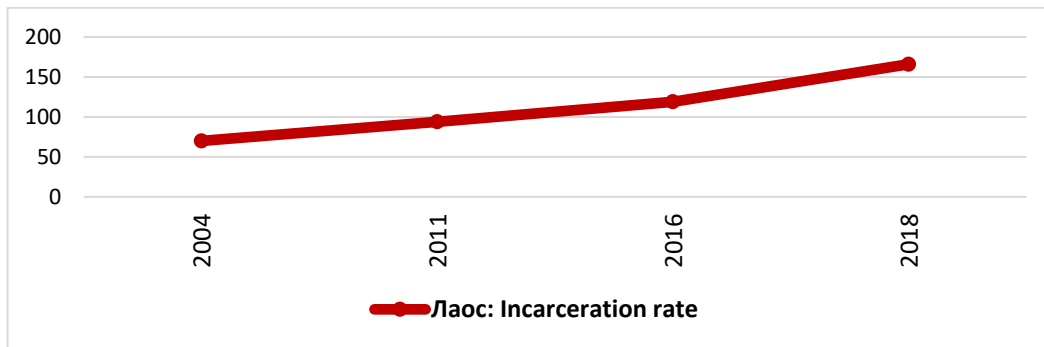

Рис. 16. Лаос: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Смертна кара у Лаосі до цього часу залишається законним покаранням, а у березні 2009 року уряд Лаосу повідомив *Amnesty International*, що наприкінці 2008 року в камерах смертників перебувало 85 осіб. Остання відома страта у Лаосі відбулася в 1989 році.

М'янма (Бірма)

Пенітенціарна система М'янми має свої коріння у британській колоніальній адміністрації, яка ще 1827 року заснувала першу в'язницю. Наразі у М'янмі відповідальність за державне управління пенітенціарною системою покладено на Виправний департамент Міністерства внутрішніх справ.

В'язничне населення цієї країни станом на травень 2022 року становило 100324 ув'язнених (Рис. 17, Рис. 18), які утримувалися у 96 закладах (46 в'язниць та 50 трудових таборів). Відповідно, показник *incarceration rate* становив 183 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 18).

Офіційний ліміт пенітенціарної системи станом на травень 2022 року становив 89938 місць, що обумовлювало наповнення пенітенціарної системи на 111,5%.

Рис. 17. М'янма: загальна кількість ув'язнених

Щодо відносних показників в'язничного населення цієї країни, то у 2001 році *incarceration rate* впав майже вдвічі, як порівняти з 1993 роком. Проте вже наступного року повернувся до рівня 1993 року, де «протримався» приблизно до 2013 року (Рис. 18).

З 2017 року у країні поступово кількість ув'язнених збільшувалася, і наразі абсолютні та відносні показники перебувають на найвищому рівні за увесь час, починаючи з 1993 року (Рис. 17, Рис. 18).

Частка «довирокових» ув'язнених у М'янмі є доволі низькою: 2001 рік – 15,7%, 2007 рік – 11,4%, 2016 рік – 15,1%.

Щодо смертної кари, то вона залишається законним покаранням у М'янмі.

До 25 липня 2022 року М'янма вважалася «*abolitionist in practice*», оскільки влада не стратила жодної особи упродовж останніх десяти років або більше. У період з 1988 по 2022 роки у країні страти не проводилися. Проте 3 червня 2022 року Військова влада М'янми оголосила, що має намір стратити чотирьох осіб, які були засуджені до смертної кари військовим судом. Як наслідок, 25 липня 2022 року влада М'янми повідомила про страту чотирьох чоловіків у рамках перших смертних вироків у країні за понад 30 років.

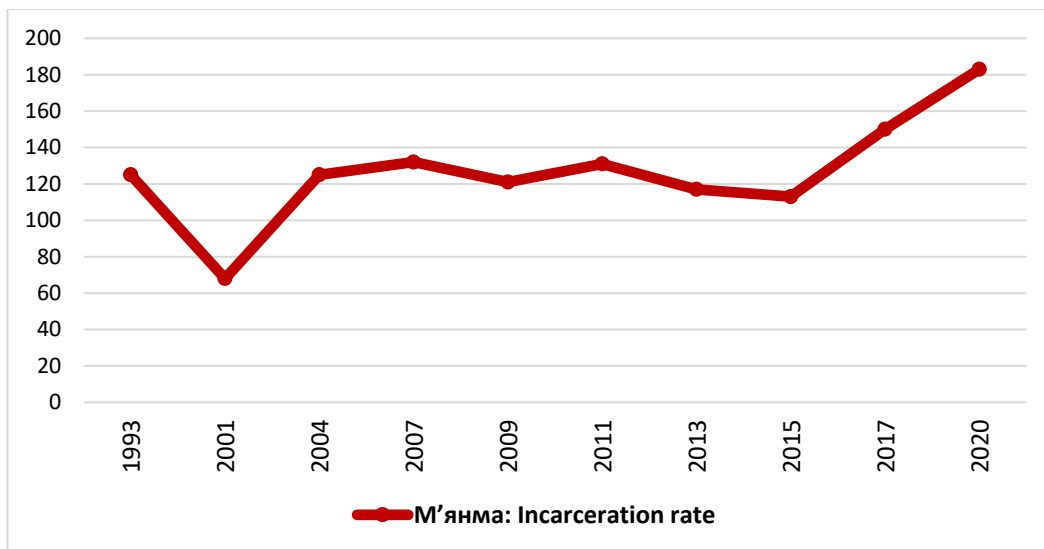

Рис. 18. М'янма: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Непал

Станом на серпень 2021 року у 74-х пенітенціарних закладах Непалу утримувалося 25400 ув'язнених, що складало приблизно 83 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 19, Рис. 20).

При цьому частка «довирокових» ув'язнених складала 54,4 %.

Проте офіційний ліміт пенітенціарної системи станом на листопад 2019 року становив всього 15466 місць, що обумовлювалося наповнення установ на рівні 153,7%.

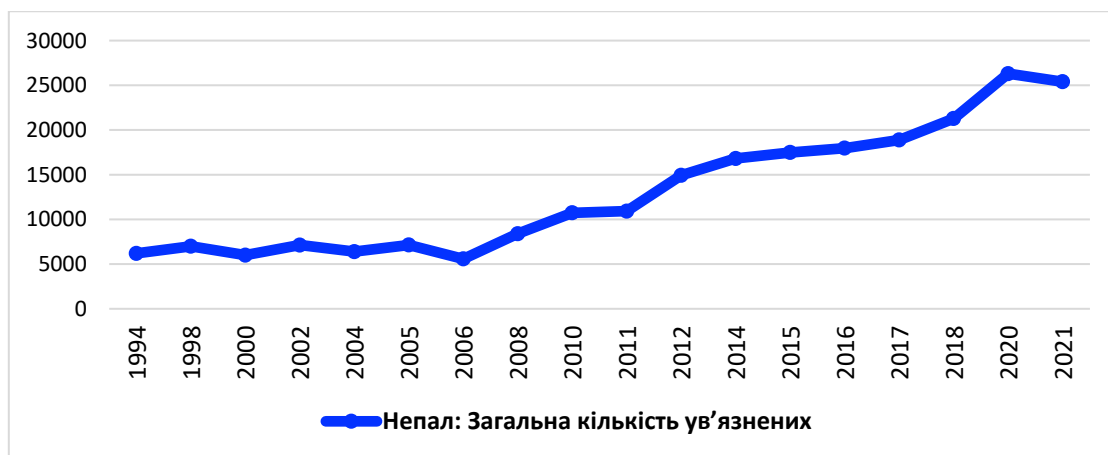

Рис. 19. Непал: загальна кількість ув'язнених

Як абсолютні, так і відносні показники в'язничного населення Непалу упродовж періоду 1994 – 2016 рр. характеризувалися майже абсолютною стабільністю, яка поступила стрімкому зростанню показників в'язничного населення у 2006 році.

З 2006 року до 2020 року в країні відбувалося стрімке зростання як абсолютних, так і відносних показників, яке завершилося певним зниженням у 2021 році (Рис. 19, Рис. 20).

На фоні низьких показників в'язничного населення пенітенціарна система Непалу донедавна характеризувалася високою часткою «довирокових» ув'язнених (1999 рік – 51,4%, 2005 рік – 55,3%, 2009 рік – 58,9%, 2021 рік – 54,4%).

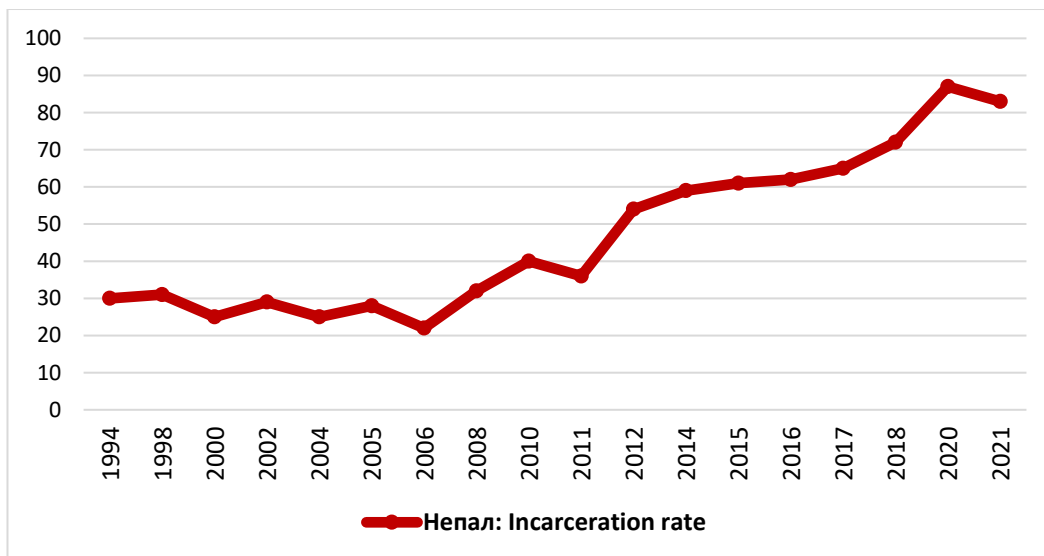

Рис. 20. Непал: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Філіппіни

Перші сучасні пенітенціарні установи на Філіппінах з'явилися у 1847 році внаслідок зусиль колоніальної іспанської адміністрації. Перша в'язниця (*Carcel y Presidio Correccional*) були відкрита у Манілі на 1127 місць.

Після переходу влади на Філіппінах у 1905 році до США було створено Бюро в'язниць як структурний підрозділ Департаменту торгівлі та поліції. Згодом, у 1929 році американська адміністрація відкрили і в'язницю для жінок.

Станом на середину 2021 року в'язничне населення Філіппін нараховувало 166912 осіб, що становило 152 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 21, Рис. 22), де частка «довирокових» ув'язнених складала 64,3%.

Станом на 2021 рік у країні функціонувало 440 пенітенціарних установ (7 національних в'язниць та 433 провінційних в'язниць з функціями слідчих ізоляторів та для цілей відбування вироків для нетривалого позбавлення волі). При цьому офіційний ліміт пенітенціарної системи становив 45730 місць, що обумовлювало наповнення пенітенціарної системи на 362%.

Щодо показників в'язничного населення, то у 1999 року кількість ув'язнених в країні збільшилася у два рази як порівняти з 1993 роком (з 35 тис. до 71 тис.) (Рис. 21).

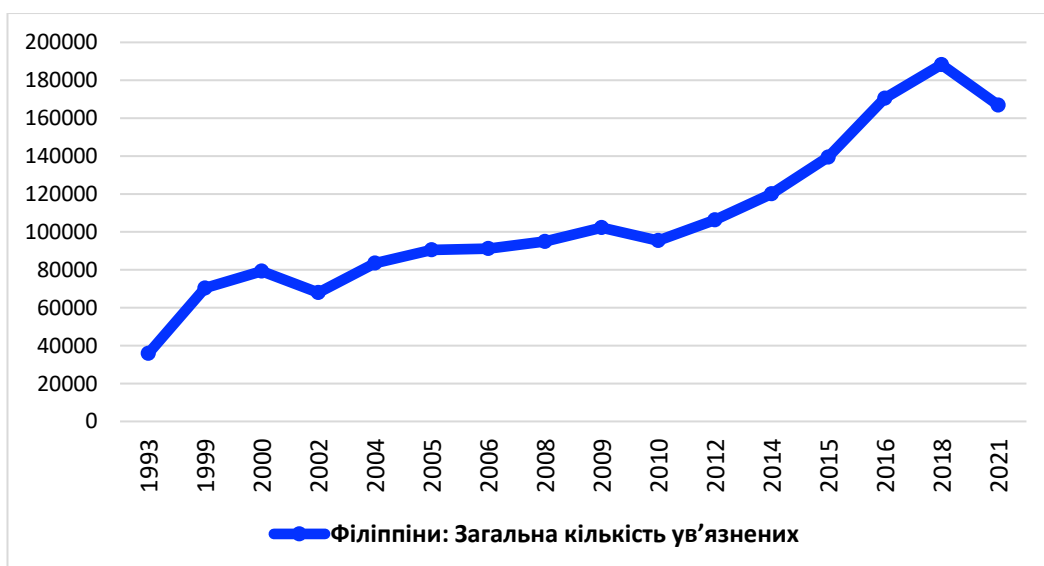

Рис. 21. Філіппіни: загальна кількість ув'язнених

У період з 2002 – 2010 рр. загальна кількість ув'язнених перебувала у межах певних кордонів, характеризуючись відносною стабільністю, після чого почала стрімко зростати, покладаючи на національну пенітенціарну систему більш ніж суттєвий тягар (Рис. 22).

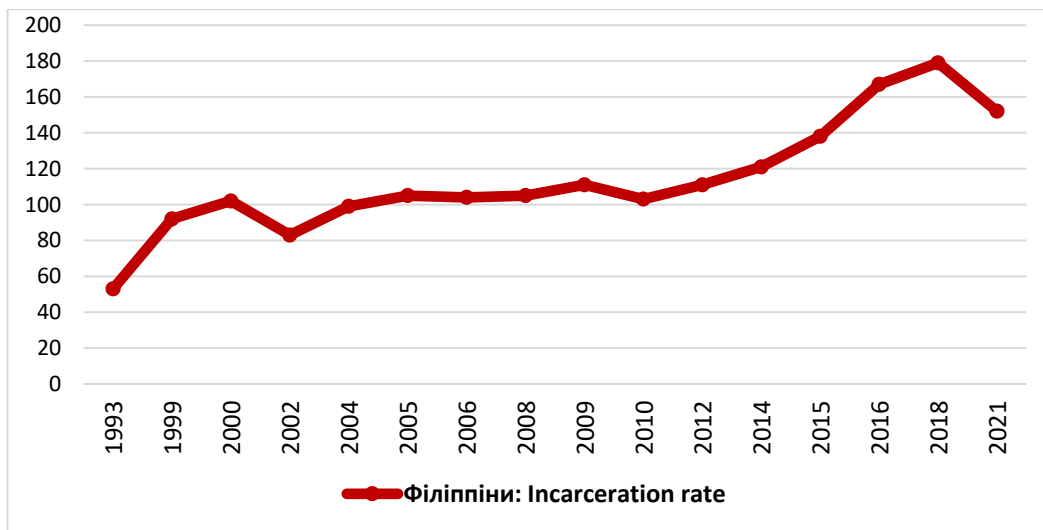

Рис. 22. Філіппіни: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

На фоні відносно низьких показників в'язничного населення пенітенціарна система Філіппін характеризується високою часткою «довирокових» ув'язнених (2001 рік – 56,9%, 2005 рік – 64,6%, 2010 рік – 59%, 2014 рік – 64%, 2018 рік – 75,1%, 2021 – 64,3%).

Крім того, необхідно відзначити, що у різні періоди філіппінська влада продемонструвала різне ставлення до смертної кари.

Так, у 1987 році смертну кару було скасовано, проте знов запроваджено у 1993 році.

У 2006 році смертну кару було знову скасовано.

У березні 2017 року Палата представників проголосувала за відновлення смертної кари за злочини, пов'язані з наркотиками, у березні 2017 року, але вказана законодавча ініціативна не була підтримана в Сенаті.

У березні 2021 року 2 березня 2021 року Палата представників ухвалила законопроект № 7814, який дозволив повторно запровадити смертну кару відповідно до Закону «Про небезпечні наркотики» 2002 року – другий законопроект за п'ять років, що пропонував повернутися до смертної кари, який був переданий Сенату. Але підтримка з боку сенаторів, які раніше виступали за таке відновлення, зменшилася, таким чином зменшивши ризик повернення до застосування смертної кари.

Сінгапур

Станом на грудень 2021 року у пенітенціарних установах Сінгапуру утримувалося 10262 ув'язнених, з яких 10,8% припадали на «довирокових» ув'язнених. *Incarceration rate* становив 169 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 23, Рис. 24).

Офіційна місткість пенітенціарної системи становила 16249 місць, і, відповідно, 13 пенітенціарних установ були заповнені на 79,2%.

У 1982 році у Сінгапурі відбулося стрімке зростання як загальної кількості ув'язнених, так і відносних показників в'язничного населення, яке набрало особливо радикального значення у 1990 році.

Так, в'язничне населення збільшилося з 2,5 тис у 1990 році до майже 14 тис. у 1995 році. Більше того, у 1997 році загальна кількість ув'язнених сягнула рівня майже 17 тис., після чого відбулося зниження кількості ув'язнених до рівня 1995 року (Рис. 23).

Саме на такому рівні загальна кількість ув'язнених перебуває і д цього часу, залишаючись стабільною упродовж останніх 16-ти років (Рис. 23).

Приблизно те ж саме можна сказати і про відносні показники в'язничного населення, які в Сінгапурі з 2016 року є стабільними, а з 2010 року, більше того, демонструють тенденцію до зниження (Рис. 24).

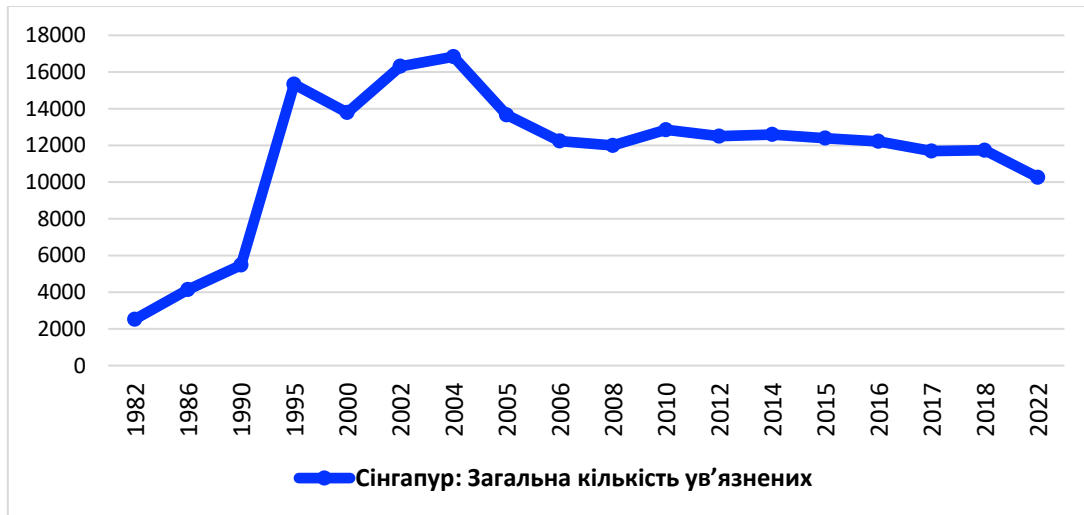

Рис. 23. Сінгапур: загальна кількість ув'язнених

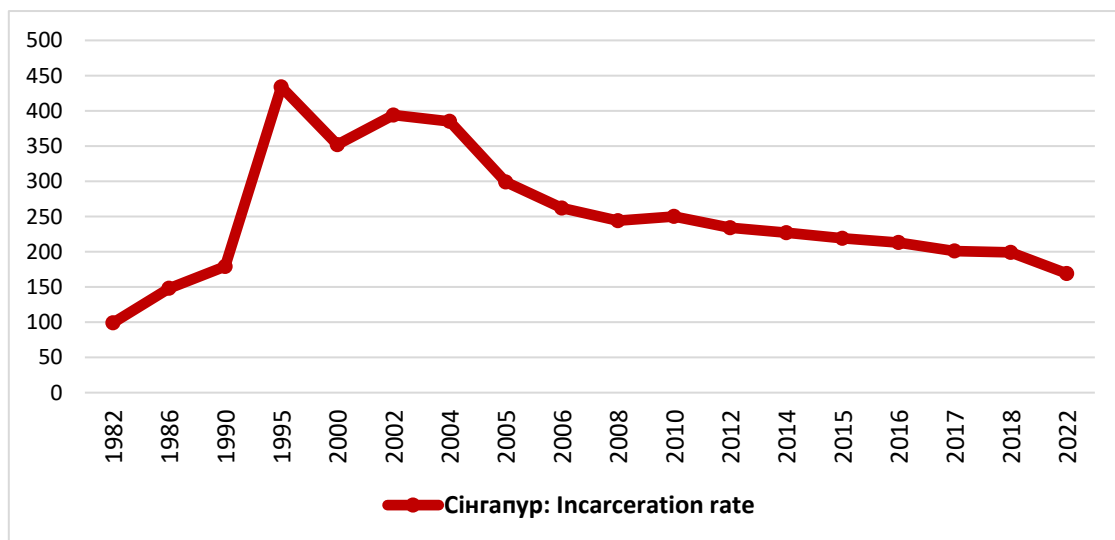

Рис. 24. Сінгапур: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

За останні роки пенітенціарна система Сінгапуру продемонструвала тенденцію до зниження частки «довирокових» ув'язнених. У 2000 році вказана частка становила 16,8%, після чого досягла рівня 19,7% у 2005 році. У подальшому відбулося зниження частки: 2010 рік – 15%, 2015 рік – 10,1%, 2019 рік – 9,8%, 2021 – 10,8%.

Сінгапур відноситься до тих країн, які не лише зберігають смертну кару як покарання, проте й активно її використовують.

Так, у 1991 році було виконано 26 страт, у 1992 – 21 страта, у 1993 – 12 страт, у 1994 році – 76 страт, у 1995 році – 73 страти, у 1996 році – 50 страт, у 1997 році – 15 страт, у 1998 році – 28 страт, у 1999 році – 42 страти, у 2000 році – 21 страта, у 2003 році – 10 страт, у 2004 році – 8 страт, у 2005 році – 8 страт, у 2006 році – 8 страт, у 2007 році – 3 страти, у 2008 році – 6 страт, у 2009 році – 5 страт, у 2011 році – 4 страти, у 2014 році – 2 страти, у 2015 році – 4 страти, у 2016 році – 4 страти, у 2017 році – 8 страт, у 2018 році – 13 страт, у 2019 році – 4 страти.

Останні страти відбулися 22 липня 2022 року, коли смертна кара була виконана щодо 64-річного *Nazeri Bin Lajim*, а також 5 серпня 2022 року, коли були повішені 45-річний *Abdul Rahim Shapiee* та його 49-річний співобвинувачений *Ong Seow Ping*. Відповідно, такі обсяги застосування смертної кари не можуть залишатися без уваги як місцевих правозахисних організацій, так і на рівні ООН.

Індія

Станом на грудень 2021 року пенітенціарна система Індії складалася з 1319 установ (148 центральних в'язниць, 424 місцевих в'язниць, 564 слідчий ізоляторів, 32 в'язниць для жінок, 88 відкритих в'язниць, 19 борстальських шкіл, 41 спеціальної в'язниці та 3 в'язниць інших типів).

Відповідно, враховуючи, що офіційний ліміт складав 425609 місць, наповнення пенітенціарної системи Індії становило 130,2%.

Станом на грудень 2021 року у пенітенціарних установах Індії утримувалося 554034 особи, що складало 40 ув'язнених на 100 тис. населення, причому 77,1 % з них становили саме «довирокові» ув'язнені (Рис. 25, Рис. 26).

Рис. 25. Індія: загальна кількість ув'язнених

Говорячи про тенденції загального в'язничного населення Індії, передусім, можна зазначити, що увесь період, починаючи з 1974 року, це зростання загальної кількості в'язничного населення, якщо не брати до уваги деякі винятки.

З іншого боку, відносні показники в'язничного населення надають значно іншу картину з огляду на зростання загальної кількості населення цієї країни (Рис. 26).

Проте, незважаючи на зростання як загального в'язничного населення, Індія значно відрізняється від решти країн світу своїми низкими показниками в'язничного населення.

Так, у 1993 році у країні нараховувався 21 ув'язнений на 100 тис населення, а у 2021 році – 410 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 26).

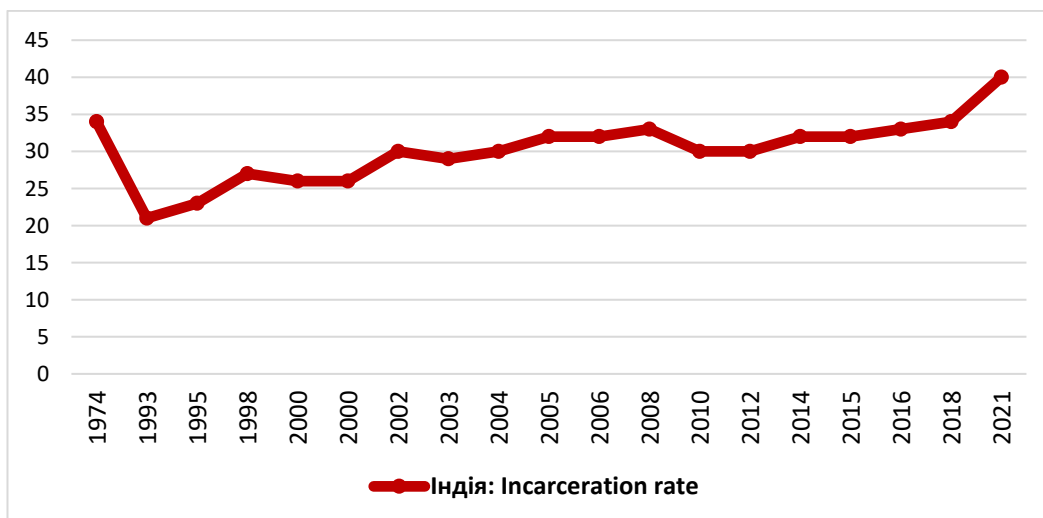

Рис. 26. Індія: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

На фоні абсолютних та відносних показників в'язничного населення Індії, що поступово збільшувалися, пенітенціарна система Індії характеризується надзвичайно великим відсотком «довирокових» ув'язнених: 2000 рік – 71,2%, 2005 рік – 66,2%, 2010 рік – 65,1%, 2015 рік – 67,2%, 2018 рік – 69,4%, 2021 – 77,1%.

Смертна кара в Індії є законним покаранням за деякі злочини відповідно до основного кримінального законодавства країни, Кримінального кодексу Індії, а також інших законів. Так, відповідно до статті 53 КК Індії, засудження до *death* перебуває на першому місці. Причому смертна кара межує з таким покаранням як довічне ув'язнення, так само як і з різними видами ув'язнення на певний строк (простого та кваліфікованого, тобто із залученням до важкої праці).

Наразі Індії засуджено до смертної кари близько 488 ув'язнених. Останні страти в Індії відбулися в березні 2020 року, коли чотирьох учасників групового згвалтування та вбивства у 2012 році стратили у в'язниці Тіхар у місті Делі.

Шрі Ланка

В'язнична система Шрі Ланки була заснована у XIX столітті британською колоніальною адміністрацією. Першим законом, що регулював в'язничну діяльність та засновував першу в'язницю, був «*An Ordinance for the Better Regulation of Prisons Act No. 18 of 1844*». У травні 2018 року пенітенціарна система Шрі Ланки була передана під управління Міністерства юстиції.

Станом на 2019 рік пенітенціарна система Шрі Ланки складалася з 60-ти установ (4 в'язниці, 18 слідчих ізоляторів, 10 трудових таборів, 2 напівзакритих таборів, 2 виправних центрів для молодих злочинців, 1 навчальний центр для молодих злочинців).

Офіційна місткість пенітенціарної системи Шрі Ланки станом на 2021 рік становила 11768 місць, що мало наслідком наповнення пенітенціарної системи на 186,9%.

Так, станом на вересень 2021 року у пенітенціарних установах утримувалося понад 22 тис. ув'язнених, що обумовлювало *incarceration rate* на рівні 102 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 27, Рис. 28).

Причому на «довирокових» ув'язнених припадало у 2000 році 50,2%, у 2005 році – 50,7%, у 2010 році – 51,5%, у 2015 році – 52,8%, у 2018 році – 52%, у 2021 році – 58,9%.

Незважаючи на те, що на Шрі-Ланці з 1976 року діє мораторій на смертну кару, злочинців продовжують засуджувати до смертної кари. Такі ув'язнені, фактично «засуджені» до довічного ув'язнення, не мають доступу до реабілітаційних програм або заходів.

Рис. 27. Шрі Ланка: загальна кількість ув'язнених

Графіки абсолютних та відносних показників в'язничного населення Шрі Ланки в цілому демонструють однакові тенденції. Загальними рисами обох графіків є: 1) зниження показників, починаючи з 1974 року; 2) зростання показників упродовж періоду 1994–2010 рр.; 3) зниження показників у періоді 2010–2016 рр.; 4) зростання показників, починаючи з 2016 року (Рис. 27, Рис. 28).

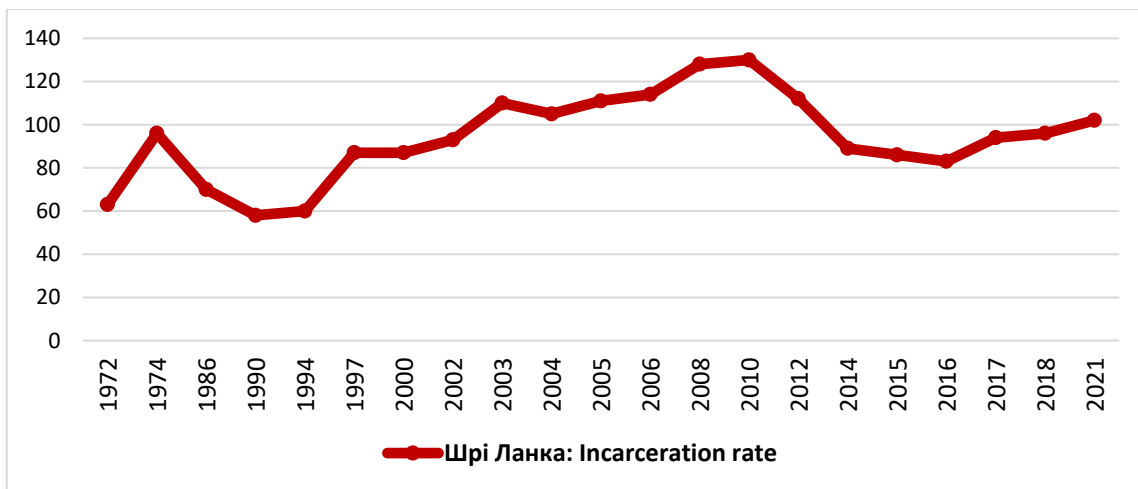

Рис. 28. Шрі Ланка: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Тайланд

Станом на 2019 рік національна пенітенціарна система Тайланду складалася з 143 установ з офіційним лімітом у 110 тис. місць, що обумовлювало фактичне наповнення пенітенціарних установ на рівні 339,1%.

Проте у 2021 році загальне в'язничне населення більш ніж суттєво зменшилося, що порушує питання про суттєве зменшення навантаження на пенітенціарну систему (Рис 29).

Рис. 29. Тайланд: загальна кількість ув'язнених

Так, станом на листопад 2021 року у пенітенціарних установах утримувалося 285572 ув'язнених, з яких 19,6% становили саме «довирокові» ув'язнені (Рис. 29).

У січні 2020 року у пенітенціарній системі Тайланду взагалі утрималося 374352 ув'язнених, що стало предметом особливої уваги Уряду. Як результат урядових зусиль вже за рік загальна кількість ув'язнених суттєво знизилася (285 тис. ув'язнених у 2021 році) (Рис 29).

За період останніх 20-ти років уряду Тайланду вдалося знизити частку «довирокових» ув'язнених більш ніж вдвічі. Так, у 2000 році вказана частка складала 38,9%, у 2005 році – 25%, у 2010 році – 26,6%, у 2015 році – 21,8%, у 2020 році – 16,2%, 2021 – 19,6%.

Законодавство Таїланду дозволяє винесення смертних вироків за 35 злочинів, включаючи державну зраду, вбивство та торгівлю наркотиками. Таїланд зберігає смертну кару, але виконує її лише спорадично.

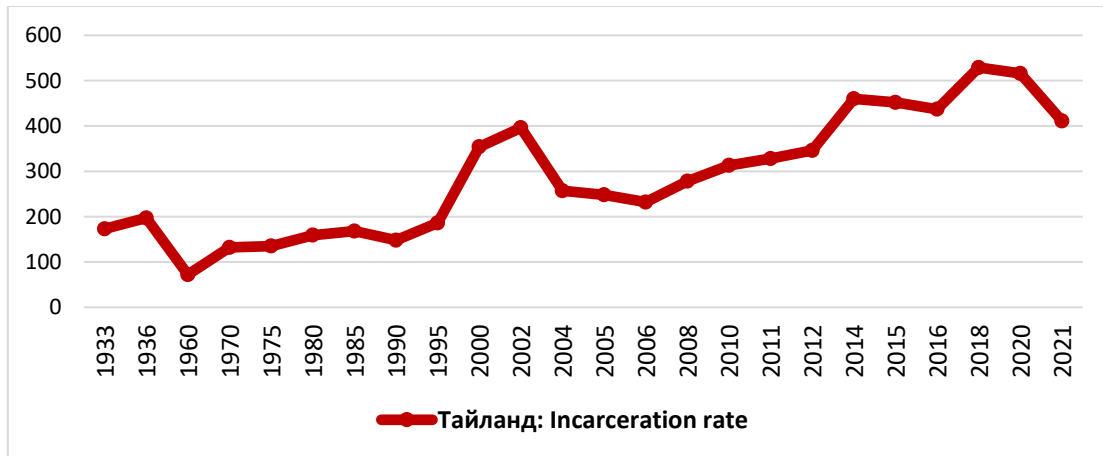

Рис. 30. Тайланд: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Незважаючи на зменшення кількості ув'язнених, яким загрожує смертна кара, суди продовжують постановляти смертні вироки. У період з січня 2012 року по грудень 2014 року щонайменше 211 осіб було засуджено до смертної кари. Хоча офіційних даних немає у відкритому доступі, у 2011 році було зареєстровано щонайменше 40 смертних вироків, у 2012 році – щонайменше 106, у 2013 році – щонайменше 50, у 2014 році – щонайменше 55.

З 1935 року в Таїланді стратили 326 осіб: 319 осіб розстріляли, а 7 стратили шляхом введення засудженим смертельної ін'єкції. Станом на березень 2018 року в камері смертників перебували 510 осіб. В'язниця *Rueancham Klang Bang Khwang* містить основну камеру смертників країни, але в провінційних в'язницях засуджені до смертної кари як чоловіки, так і жінки.

В'єтнам

У 54 пенітенціарних установах В'єтнаму станом на середину 2019 року утримувалося 125697 ув'язнених, що становило 130 ув'язнених на 100 тис. населення, де із загальної кількості ув'язнених в країні 12,6% припадало на «довирокових» ув'язнених (Рис 31, Рис. 32).

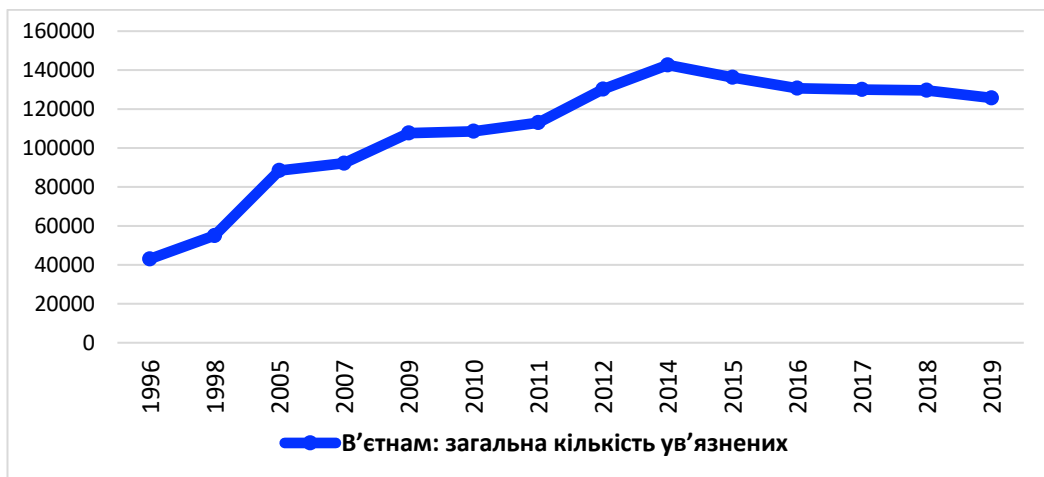

Рис. 31. В'єтнам: загальна кількість ув'язнених

Говорячи про тенденції та показники в'язничного населення В'єтнаму, передусім, необхідно зазначити, що як графік, що відображає динаміку загальної кількості ув'язнених, так і графік, що відображає динаміку *incarceration rate*, кореспондують один одному.

Так, упродовж періоду 1996 – 2014 рр. як загальна кількість ув'язнених, так і *incarceration rate* поступово зростали, після чого до 2016 року мало місце зниження показників в'язничного населення. Упродовж періоду 2016 – 2019 рр. як відносні, так і загальні показники в'язничного населення перебувають фактично на тому само рівні (Рис. 31, Рис. 32).

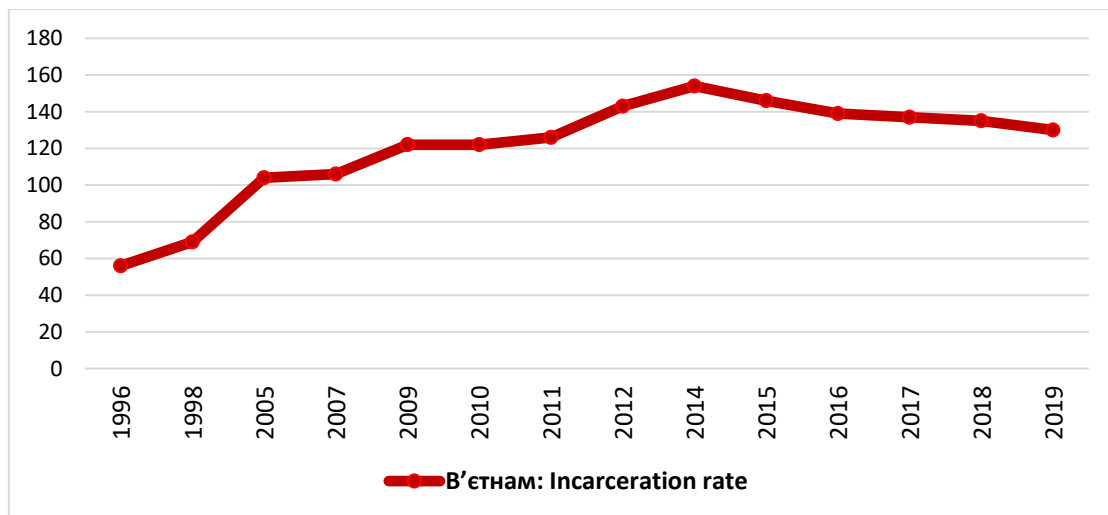

Рис. 32. В'єтнам: кількість ув'язнених на 100 тис. населення

Не зважаючи на вказані тенденції щодо показників в'язничного населення, В'єтнам відноситься до країн низькою часткою «довирокових» ув'язнених. Так, у 2012 році вказана частка складала 11,6%, у 2015 році – 17,6%, у 2018 році – 12,4%, 2019 – 12,6%.

В'єтнам також відноситься до групи країн регіону, які не лише залишають смертну кару як покарання, проте й активну її використовують. Більше того, у 2021 році влада В'єтнаму продемонструвала стрімке зростання кількості смертних вироків.

Так, за період з 6 серпня 2013 року по 30 червня 2016 року у В'єтнамі було страчено 429 осіб, а за період з липня 2011 року по червень 2016 року до смертної кари було засуджено 1134 людини.

13 листопада 2018 року Уряд В'єтнаму доповів Національній асамблеї про стан виконання вироків у 2018 році та заявив, що відбулося значне зростання порівняно з 2017 роком, що додатково становить 122 випадки. У звіті Уряду також підтверджено, що 2018 року в країні відбулося 85 страт, що означає, що в середньому у В'єтнамі страчували щонайменше одну людину на тиждень.

У щорічному звіті, опублікованому 24 травня 2022 року *Amnesty International* зазначила, що у 2021 році у В'єтнамі було зафіксовано щонайменше 119 смертних вироків, і що з 1 жовтня 2020 року по 31 липня 2021 року було зафіксовано збільшення на 30%.

Відносні показники в'язничного населення: порівняльний аналіз

Аналізуючи відносні показники в'язничного населення у країнах Азії, можна зазначити, що у цілому переповнення пенітенціарних установ *формально* не є гострою проблемою національних пенітенціарних систем. Більшість країн, що аналізуються у цій статті, мають *incarceration rate* на рівні 100 – 200 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 33).

Більше того, такі Країни як Індія, Китай та навіть Непал взагалі характеризуються настільки низькими показниками *incarceration rate*, які є орієнтирами для більшості європейських країн.

Звичайно, вказані показники мають характеризуватися системно й разом з іншими показниками функціонування пенітенціарних систем (переповненість пенітенціарних установ, кількість та спрямованість скарг ув'язнених, дотримання прав людини тощо). Проте у світлі лише формальних показників національних пенітенціарних систем *incarceration rate* вказаних країн перебувають на нижчих сходинках відповідного світового рейтингу.

Найвищими показниками *incarceration rate* характеризуються Камбоджа (229) і Тайвань (236). Лідером, відповідно, є Тайланд з його показником у 411 ув'язнених на 100 тис. населення (Рис. 33).

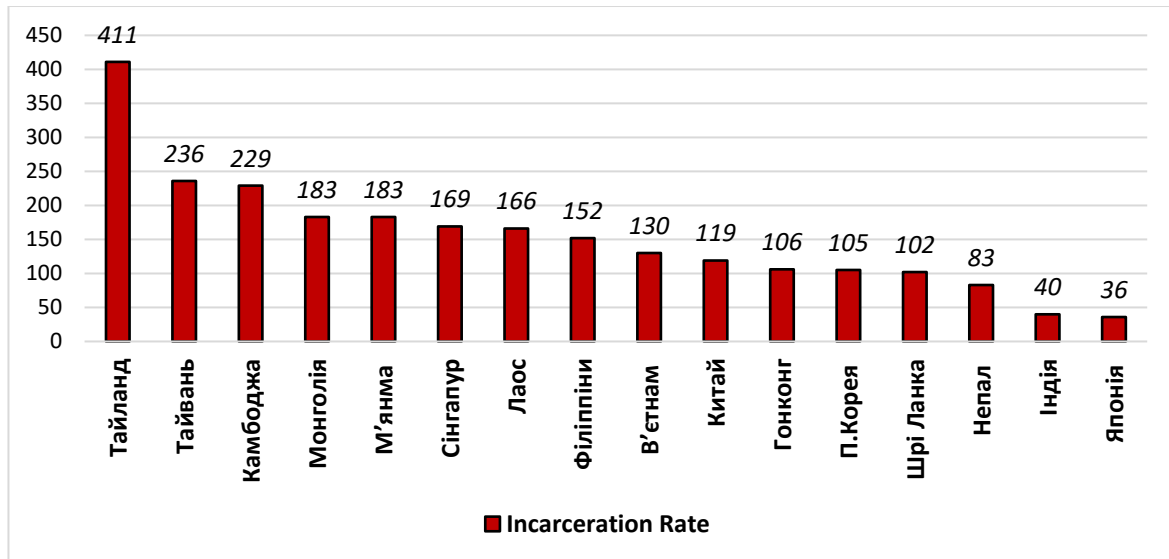

Рис. 33. Відносні показники в'язничного населення: порівняльний аналіз

Відсоток «довирокових» ув'язнених: порівняльний аналіз

За показником відсотку «довирокових» ув'язнених країни Азії можна умовно розділити на три групи: 1) країни з *низьким* відсотком «довирокових» ув'язнених (Тайвань, Сінгапур, Японія, В'єтнам, М'янма, Тайланд); 2) країни з *середнім* відсотком «довирокових» ув'язнених (Монголія, Гонконг, Камбоджа, Південна Корея); 3) країни з *високим* відсотком «довирокових» ув'язнених (Непал, Шрі Ланка, Філіппіни, Лаос, Індія) (Рис. 34).

Традиційно вважається, що високий показник «довирокових» ув'язнених негативно характеризує відповідні національні пенітенціарні системи та взагалі системи кримінальної юстиції, адже свідчить про те, що національні системи кримінальної юстиції не можуть реагувати належним чином на виклики злочинності (у тому числі через неспроможність широко застосовувати альтернативні запобіжні заходи), що призводить до наповнення слідчих ізоляторів та подібних установ.

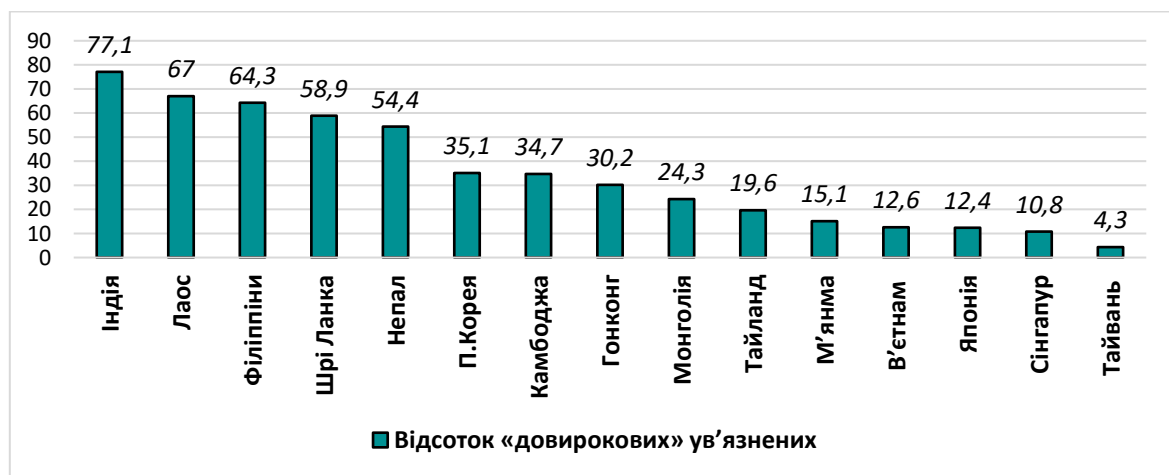

Рис. 34. Відсоток «довирокових» ув'язнених: порівняльний аналіз

При цьому приклади країн Азії наочно демонструють, що навіть наявність низьких відносних показників в'язничного населення автоматично не гарантує низький відсоток «довирокових» ув'язнених (Рис. 35).

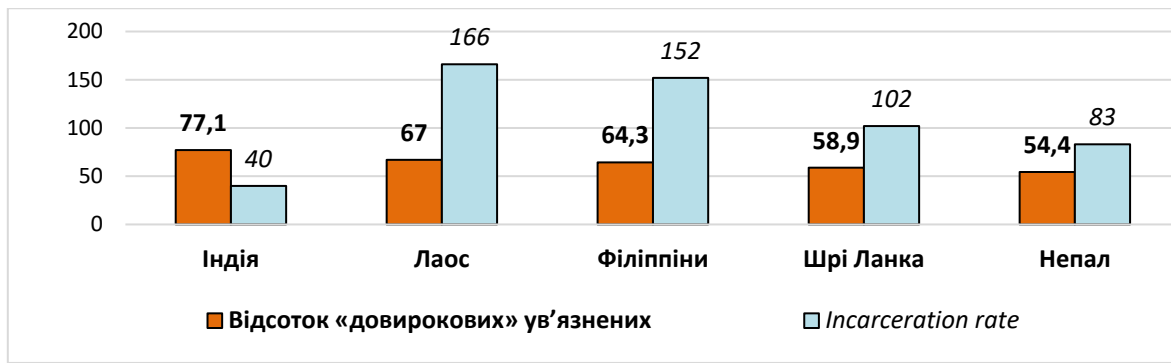

Рис. 35. Відсоток «довирокових» ув'язнених та incarceration rate

Більше того, дуже показовим є приклад Індії, яка з показником 40 ув'язнених на 100 тис. населення посідає третє місце в Азії у переліку країн з найнижчими показниками *incarceration rate* (Японія перебуває на першому місці з показником у 36 ув'язнених на 100 тис. населення, Пакистан – на другому місці з показником у 38 ув'язнених на 100 тис. населення).

Більше того, у світовому рейтингу *World Prison Brief* за показником *incarceration rate* Індія посідає 206 сходинку у переліку 223 країн та територій з особливим адміністративним статусом.

При цьому Індія з показником у 77,1% посідає другу сходинку за показником відсотку «довирокових» ув'язнених в Азії (перше місце – Бангладеш (80%), третє місце – Пакистан (70%)).

У загальносвітовому рейтингу за показником відсотку «довирокових» ув'язнених Індія посідає шосте місце (Ліхтенштейн – 91,7%, Сан-Марино – 88,9%, Гаїті – 81,9%, Габон – 80,2%, Бангладеш – 80%, Індія – 77,1%, Конго – 75%).

Рівень наповнення пенітенціарних установ

Переповнення пенітенціарних установ – це системна проблема майже усіх пенітенціарних систем країн Азії, де позитивними винятками є лише Сінгапур (79,2%), Гонконг (74%) та Японія (56,6%), тобто країни, які мають високі показники економічного розвитку.

Окремі країни можна вважати такими, які характеризуються умовно незначним переповненням (Тайвань – 114,8%, Південна Корея – 112%, М'янма – 11,5%), хоча і такий стан справ є підставою говорити про порушення прав людини у пенітенціарних установах.

Проте решта країн Азії, що аналізуються у цій статті, становлять приклади кричущого переповнення пенітенціарних установ з відповідними негативними показниками, які за стандартами Європейського суду з прав людини та Європейського комітету з питань запобігання катуванням є прикладами крайніх форм нелюдського поведіння й навіть катування (Рис. 36).

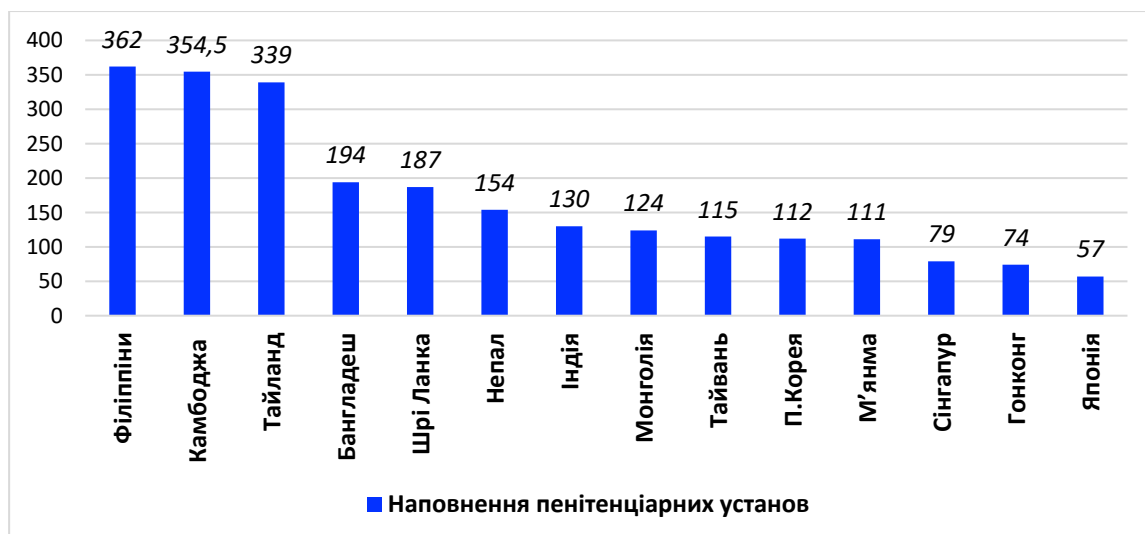

Рис. 36. Рівень наповнення пенітенціарних установ

Так, Філіппіни (362%), Камбоджа (354,5%), Тайланд (339,1%), Індонезія (208,6%), Бангладеш (194,2%) демонструють найбільше переповнення пенітенціарних установ не лише в Азії (Рис. 37).

У світовому рейтингу Філіппіни посідають третю сходинку, Камбоджа – п'яту, Тайланд – сьому (Рис. 37).

Рис. 37. Країни з найвищими показниками наповнення пенітенціарних установ

Є також важливим зауважити, що більшість країн Азії, що мають найвищі показники переповнення пенітенціарних установ, водночас, як зазначалося вище характеризуються середніми показниками *incarceration rate* (Філіппіни (152), Камбоджа (229)), а деякі з них, більше того, характеризуються найнижчими показниками *incarceration rate* (Шрі Ланка – 102, Непал – 83, Індія – 40) (Рис. 38).

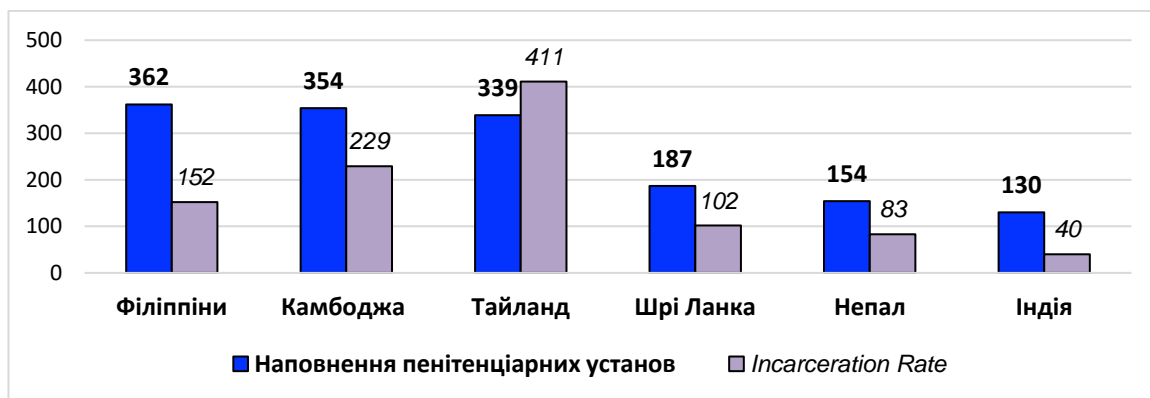

Рис. 38. Рівень наповнення пенітенціарних установ та incarceration rate

Вказані вище приклади додатково доводять, наскільки пенітенціарна система та її показники є комплексними явищами, які залежать від багатьох політичних, економічних та правових факторів.

Висновки

Підсумовуючи викладене вище, зауважимо, що пенітенціарні системи країн Азії характеризуються різними показниками в'язничного населення та, відповідно, демонструють різні тенденції розвитку.

Так, багато країн Азії характеризується умовною стабільністю за абсолютними та відносними показниками в'язничного населення, хоча загальна кількість ув'язнених у тій чи іншій країні може сягати надзвичайно високого рівня.

При цьому окремі країни, навпаки, демонструють неспинне зростання як загальної кількості ув'язнених, так і зростання за показником *incarceration rate*, обумовлюючи більш ніж суттєвий внесок до глобальної кількості ув'язнених.

Головним висновком у цьому контексті є те, що, на перший погляд, вельми позитивні характеристики пенітенціарних систем країн Азії у вигляді низького *incarceration rate*, до якого прагнуть країни Європи, абсолютно не гарантують належне фінансування пенітенціарних установ, відсутність переповнення пенітенціарних установ та належне дотримання прав людини.

Більше того, переповнення пенітенціарних установ у країнах Азії – це перманентна проблема, яка абсолютно не може виправдовуватися за європейськими стандартами ані відсутністю належного фінансування пенітенціарних систем, ані відсутністю належної кількості пенітенціарних установ як такої.

Крім того, наявність у багатьох країнах Азії покарання у вигляді смертної кари вже само по собі є показником *пунітивної спрямованості* державного управління національними пенітенціарними системами та національними системами кримінальної юстиції в цілому.

Yagunov D. V. Prison policy of the countries of Asia in the 21st century (generalization of prison population indicators)

This article is a continuation of the author's research of the problems of social control in the 21st century, in the center of which is the category of the panoptic-carceral state.

In the article, the author continues the analysis of certain aspects of the prison policy of Asian countries at the end of the 20th century – the beginning of the 21st century, where the importance of the research is due to the further growth of prison population both at the global level and at the level of numerous regions.

The structure of the article is determined by the need to analyze both organizational and legal aspects and political aspects of the functioning of prison systems in Asian states. We have analyzed several Muslim countries of this region earlier but through the prism of the influence of Islam and relevant cultural factor on the nature and characteristics of penalty. Therefore, we have conducted a study of prison systems and the corresponding trends of prison population in Indonesia, Malaysia and the Maldives within the framework of the study of Muslim penalty as a complex phenomenon. Similarly, the article does not analyze Asian countries that were part of the USSR in the past because, in the author's opinion, they should be analyzed separately through the prism of Soviet penalty and its consequences.

Summarizing the above, we note that penitentiary systems of Asian countries are characterized by different indicators of prison population and, accordingly, demonstrate different development trends and indicators.

Thus, many countries in Asia are characterized by stability in terms of absolute and relative indicators of the prison population, although the total number of prisoners in one or another country can reach an extremely high level.

At the same time, some Asian countries, on the contrary, demonstrate a steady growth of both the total number of prisoners and the growth of the incarceration rate, causing a more than significant contribution to the global number of prisoners.

The main conclusion in this context is that, at first glance, the very positive characteristics of penitentiary systems of Asian countries in the form of a low incarceration rate absolutely do not guarantee adequate financing of penitentiary institutions, the absence of overcrowding of penitentiary institutions and respect for human rights.

Moreover, the overcrowding of penitentiary institutions in Asian countries is a permanent problem that cannot be justified by European standards either by the lack of adequate financing of penitentiary systems or by the lack of an adequate number of penitentiary institutions.

In addition, the existence of the death penalty in many Asian countries is in itself an indicator of a punitive orientation of public administration of national prison systems and national criminal justice systems in general.

Keywords: *Asia, prison system, criminal punishments, prison policy, indicators of the prison population, Asian countries, human rights in prisons, death penalty, prison overcrowding.*